

แบบรายงานสรุปผลการเข้ารับการพัฒนาความรู้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการ สังกัด สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๘

เรียน ผู้อำนวยการกลุ่มสำรวจเพื่อทำแผนที่

ด้วยข้าพเจ้า นายพิชิต ธรรมพิงค์ ตำแหน่ง นายช่างโยธาปฏิบัติงาน สังกัด กลุ่มสำรวจเพื่อทำแผนที่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๘ กรมพัฒนาที่ดิน ได้เข้ารับการพัฒนาความรู้ โดยอบรมผ่านระบบ e-Training ของกรมพัฒนาที่ดิน หลักสูตร แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน รุ่น ๑/๒๕๖๗ ระหว่างวันที่ ๕-๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ เป็นเวลารวมทั้งสิ้น ๗ วัน ซึ่งหลักสูตรดังกล่าว จัดโดยกรมพัฒนาที่ดิน (LDD e-Training)

บัดนี้ ข้าพเจ้าได้เข้ารับพัฒนาความรู้ หลักสูตรดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานสรุปผลการพัฒนาความรู้ เพื่อโปรดพิจารณา ดังนี้

๑. การพัฒนาความรู้ ดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อ เพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำไว้ในพื้นที่ทำการเกษตร บรรเทาปัญหาภัยแล้ง และเพื่อเพิ่มผลผลิตและรายได้แก่เกษตรกร

๒. เนื้อหาและหัวข้อ วิชาของการพัฒนาความรู้ มีดังนี้

๒.๑ สำรวจและรวบรวมรายชื่อเกษตรกรที่มีความต้องการสระน้ำ

กรมพัฒนาที่ดิน จัดประชุมชี้แจงสถานีพัฒนาที่ดิน (สพต.) ทั่วประเทศประชาสัมพันธ์ ข้อมูลผ่านสื่อต่างๆ ได้แก่ โทรศัพท์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ ทั้งส่วนกลาง และท้องถิ่น และบน Internet (www.ddd.go.th) รวมทั้งประสานงานกับหน่วยงานหรือบุคคลในพื้นที่ เช่น อบต. หมอดินอาสา และผู้นำท้องถิ่น เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจให้ความรู้กับเกษตรกร และสำรวจความต้องการของเกษตรกรที่มีความสนใจให้แสดงความจำนงเข้าร่วมโครงการด้วยความ สมัครใจ ซึ่งเกษตรกรจะต้องกรอกรายละเอียดความต้องการลงในใบสมัคร และเจ้าหน้าที่ สพต. จัดเก็บความต้องการเป็นฐานข้อมูลรวบรวมเก็บไว้ (ตามแบบฟอร์มความต้องการแหล่งน้ำในไร่นา) หรือยื่นคำร้องขอรับบริการแหล่งน้ำในไร่นา นอกเขตชลประทานที่เว็บไซต์ของกรมพัฒนาที่ดิน เงื่อนไขการเข้าร่วมโครงการ

๒.๑.๑ พื้นที่ขุดสระน้ำ จะต้องเป็นพื้นที่ทำการเกษตรที่เกษตรกรเป็นเจ้าของ และมีเอกสารสิทธิ์ และมีหนังสือยินยอมให้เข้าดำเนินการขุดสระน้ำ

๒.๑.๒ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการจะมีส่วนร่วมในการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินการขุดสระน้ำ จำนวน ๒,๕๐๐ บาทต่อบ่อ ให้ผู้รับจ้าง

๒.๒ การคัดเลือกเกษตรกร

๒.๒.๑ คัดเลือกเกษตรกรจากแผนความต้องการสระน้ำที่เกษตรกรได้ยื่นความจำนงไว้แล้วจากระบบบริหารจัดการข้อมูลแหล่งน้ำในไร่นา

๒.๒.๒ สถานีพัฒนาที่ดินและหมอดินอาสาประจำตำบล/หมู่บ้านที่ได้รับมอบหมายสำรวจศักยภาพของพื้นที่และความพร้อมของเกษตรกรที่แจ้งความต้องการขุดสระน้ำไว้แล้ว

๒.๒.๑ คุณสมบัติของเกษตรกร ได้แก่ มีความตั้งใจประกอบอาชีพทางการเกษตร มีความพร้อมเข้าร่วมโครงการ และสามารถมีส่วนร่วมในการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินการขุดสระน้ำ บ่อละ ๒,๕๐๐ บาท

๒.๒.๒ เกษตรกรเป็นเจ้าของพื้นที่ก่อสร้างที่ใช้เป็นพื้นที่ทำการเกษตร มีเอกสารสิทธิ์ และมีหนังสือยินยอมให้เข้าดำเนินการก่อสร้าง กรณีเจ้าของร่วม ต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของร่วมทุกคน และกรณีที่เกษตรกรไม่ได้เป็นเจ้าของพื้นที่ทำการเกษตรโดยเช่าที่ดินจากเจ้าของเดิมเพื่อทำการเกษตร ต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของพื้นที่ให้ทำการขุดสระน้ำในไร่นาได้ (มีหนังสือแสดงความยินยอม) หรือในกรณี

เจ้าของที่ดินเป็นบิดา/มารดา และถึงแก่กรรมโดยพื้นที่ทำการเกษตรนั้นยังไม่ได้มอบเอกสารสิทธิให้ผู้ใดผู้หนึ่งหรือหลายคนเป็นเจ้าของตามกฎหมาย แต่มีการรับรู้กันภายในครอบครัว (พี่-น้อง) ว่าเป็นบุคคลที่บิดามารดาอนุญาตให้ทำกินในพื้นที่นั้น โดยต้องมีหนังสือแสดงความยินยอมจากผู้เกี่ยวข้องภายในครอบครัวมากกว่า ๑ คน และยืนยันว่าบุคคลนั้นได้ทำการเกษตรในพื้นที่นั้นจริง

๒.๓ การคัดเลือกพื้นที่เป้าหมาย

๒.๓.๑ พื้นที่ซึ่งจะดำเนินการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นาขนาด ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร ต้องเป็นพื้นที่ทำการเกษตรและมีเอกสารสิทธิที่ดินที่หน่วยงานรัฐเป็นผู้ออกให้ ได้แก่ โฉนดที่ดิน หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ น.ส.๓ ก. น.ส.๓ ข.) แบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.๑) หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ (น.ค.๓ กสน.๕) หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑ ส.ป.ก. ๔-๑๔ ส.ป.ก. ๔-๑๘) ใบจอง (น.ส.๒ น.ส.๒ ก.) พื้นที่ คทช. และพื้นที่โครงการพระราชดำริที่มีการจัดสรรที่ดินทำกินให้เกษตรกร รวมทั้งเอกสารใบรับรองให้ใช้ประโยชน์ที่ดินที่ออกจากรมป่าไม้และกรมอุทยาน สำหรับ น.ส.๒ และ น.ส.๒ ก. ต้องมีการตรวจสอบ ดังนี้

๑) ผู้มีความประสงค์จะให้กรมพัฒนาที่ดินดำเนินการขุดสระน้ำ ต้องเป็นบุคคลเดียวกันกับผู้ที่มีสิทธิตามเอกสารสิทธิที่ดินประเภทใบจอง เว้นแต่กรณีที่มีผู้เสียชีวิตแล้ว ผู้รับมรดกโดยชอบด้วยกฎหมายอาจเป็นผู้ยื่นคำขอตั้งกล่าวแทนได้ (เอกสารสิทธิประเภทใบจองไม่สามารถทำการซื้อขายหรือให้โดยเสนหาได้)

๒) ต้องมีการตรวจสอบว่าผู้รับใบจองหรือผู้รับมรดกโดยชอบด้วยกฎหมายได้เข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ดังกล่าวแล้วจริง ๓.๒ เป็นพื้นที่ที่อยู่นอกเขตชลประทาน ขาดแคลนระบบที่จะจัดส่งน้ำไปถึงได้ตลอดปี และประสบปัญหาขาดแคลนน้ำเป็นประจำ หรือแล้งซ้ำซาก ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากการเข้าไปตรวจสอบพื้นที่ หรือสอบถามเจ้าหน้าที่ของกรมชลประทานในพื้นที่

๒.๓.๓ พื้นที่ที่จะดำเนินการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นาตามเงื่อนไขของโครงการต้องเป็นพื้นที่ที่มีประสิทธิภาพในการเก็บกักน้ำ โดยพิจารณาจากคุณสมบัติของดินที่มีผลต่อปริมาณน้ำที่จะกักเก็บได้ ความลาดชันของพื้นที่ไม่ควรเกิน ๑๕% และเป็นดินที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว และเร็วมาก หลีกเลียงพื้นที่ที่เป็นดินทรายจัดพื้นที่เกลือขึ้นเป็นดินเค็ม พื้นที่ซึ่งมีก้อนหินขนาดใหญ่ ซึ่งหากก่อสร้างไปจะทำให้ไม่สามารถเก็บกักน้ำไว้ใช้ได้นานคุณภาพน้ำไม่ดี และควรพักการปลูกพืช เพื่อความสะดวกในการเข้าไปดำเนินการก่อสร้าง โดยผู้รับจ้างร่วมกับสถานีพัฒนาที่ดินและ/หรือหมอดินอาสาจะเข้าไปตรวจสอบพื้นที่ที่คัดเลือก และสอบถามเกษตรกรบริเวณที่ต้องการก่อสร้าง

๒.๓.๔ ในกรณีขุดสระน้ำความลึกไม่เกิน ๓ เมตร ควรมีพื้นที่ดำเนินการจากปากสระน้ำข้างละ ๒ เมตรเช่น พื้นที่ดำเนินการมีขนาดไม่น้อยกว่า ๒๙ x ๓๑.๕ เมตร โดยจะใช้ก่อสร้างสระน้ำอย่างน้อย (กว้าง x ยาว x ลึก) ๒๕ x ๒๗.๕ x ๓.๐ เมตร ส่วนในกรณีที่ขุดสระน้ำลึกเกิน ๓ เมตร ต้องมีระยะเว้นไม่น้อยกว่าที่กำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการขุดดินและถมดิน

๒.๓.๕ พื้นที่ดำเนินการให้มีการจัดกลุ่มเป้าหมายการจัดสรรพื้นที่ก่อสร้างโดยขนาดของกลุ่มและการกระจายตัวของสระน้ำต้องเหมาะสมกับการบริหารจัดการเครื่องจักรกล

๒.๔ การดำเนินงานของสถานีพัฒนาที่ดิน

๒.๔.๑ เจ้าหน้าที่สถานีพัฒนาที่ดิน ร่วมกับหมอดินอาสาประจำตำบล จัดประชุมชี้แจงรวมกลุ่มเกษตรกรที่คัดเลือกแล้ว เพื่อชี้แจงขั้นตอนการดำเนินงาน และซักซ้อมความเข้าใจ

๒.๔.๒ จัดลำดับบัญชีรายชื่อเกษตรกร ที่มีความพร้อมที่จะดำเนินการขุดสระน้ำ หลังผ่านการชี้แจง

๒.๔.๓ สถานีพัฒนาที่ดินดำเนินการจัดซื้อ จัดจ้าง ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ

๒.๔.๔ เมื่อได้ผู้รับจ้างแล้ว จึงจัดทำรายงานขอรับการสนับสนุนงบประมาณ จากกรมพัฒนาที่ดิน

๒.๔.๕ ดำเนินการทำสัญญา และกำกับติดตามดูแลการปฏิบัติตามข้อตกลงที่ทำไว้ ระหว่างสถานีพัฒนาที่ดินกับผู้รับจ้าง โดยเกษตรกรเจ้าของที่ดินเป็นผู้ระบุตำแหน่งจุดสระน้ำ พร้อมทั้งส่งหนังสือยินยอมให้เข้าดำเนินการขุดสระน้ำ กรมพัฒนาที่ดินให้คำปรึกษาแนะนำ ตรวจสอบความเหมาะสม การเลือกรูปแบบของสระน้ำขนาด ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร สามารถปรับได้ตามความเหมาะสมของพื้นที่ และวางแผน ขุดสระน้ำตามแบบที่กรมพัฒนาที่ดินกำหนด การกำกับการปฏิบัติงานให้ใช้กรอบแนวทางตามที่ได้รับจ้างได้ทำ แผนการปฏิบัติการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นาในแต่ละพื้นที่ไว้ภายในระยะเวลาที่กำหนด

๔.๖ การเก็บเงินสมทบจากเกษตรกร ให้ผู้รับจ้างเป็นผู้รับผิดชอบในการเก็บเงินสมทบ ตามที่ระบุไว้ในสัญญาจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อให้สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๔๗ โดยให้ สัญญาจัดซื้อจัดจ้างครอบคลุมประเด็น ที่ผู้รับจ้างจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบในส่วนที่ต้องเรียกเก็บจากเกษตรกรเองให้ ชัดเจน โดยทางราชการจะต้องไม่เป็นผู้รับผิดชอบในกรณี que ผู้รับจ้างไม่สามารถจัดเก็บจากเกษตรกรได้ และ จะต้องไม่เป็นข้ออ้างของผู้รับจ้างในการที่จะไม่ดำเนินโครงการต่อไป

๔.๗ เจ้าหน้าที่สถานีพัฒนาที่ดินดำเนินการสอบถามความต้องการของเกษตรกร ในการ ใช้ประโยชน์แหล่งน้ำ และบูรณาการการพัฒนาอาชีพให้แก่เกษตรกรร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรม ประมง กรมปศุสัตว์ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร และหน่วยงานสนับสนุนอื่นทั้งนี้ เพื่อให้สามารถใช้ ประโยชน์จากแหล่งน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. รูปแบบการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

การขุดสระน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน บนพื้นที่การเกษตรของเกษตรกรที่ประสงค์ เข้าร่วมโครงการและอยู่ในหลักเกณฑ์การดำเนินงาน โดยกำหนดให้มีการก่อสร้างแหล่งน้ำขนาด ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์ เมตร ในพื้นที่ของเกษตรกรที่มีความตั้งใจประกอบอาชีพทางการเกษตร มีความพร้อมเข้าร่วมโครงการ สามารถ สนับสนุนค่าใช้จ่ายในการขุดสระน้ำ ในอัตราบอละ ๒,๕๐๐ บาทได้ โดยมีแนวทางและรูปแบบ การขุดสระน้ำ ขนาด ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร ดังนี้

สระน้ำ คือ แหล่งเก็บขังน้ำฝน หรือน้ำซับที่ไหลซึมออกมาจากดิน โดยการขุดดินออกให้ เป็นที่สำหรับขังน้ำ ให้มีขนาดความจุตามปริมาณน้ำที่ต้องการจะเก็บขังไว้ใช้

งานดินขุด คือ การขุดดินให้ได้ขนาดความกว้าง ความยาว ความลึก และลาดด้านข้าง ตามที่กำหนดในแบบมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นที่เก็บกักน้ำ โดยมีข้อกำหนด ดังนี้

๑. ลาดด้านข้าง การขุดดินจะต้องมีความมั่นคงไม่เกิดการเลื่อนไถลของลาดตลิ่ง การขุด ดินความลึกไม่เกิน ๓ เมตร สามารถใช้ลาดด้านข้าง ๑ : ๑ , ๑ : ๑.๕ และ ๑ : ๒ กรณีการขุดดินลึก ๕ เมตร สามารถใช้ลาดด้านข้างเพียง ๑ : ๑.๕ และ ๑ : ๒ เท่านั้น การกำหนดความลาดด้านข้างของดินขึ้นอยู่กับชนิด ของดินที่จะขุด โดยมีข้อแนะนำว่าดินเหนียวปนทรายควรมีลาดด้านข้าง ๑ : ๒

๒. ความลึก การขุดดินหากลึกเกิน ๓.๐๐ ม. ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วย การขุดดินและถมดิน

๓. การขุดดินใกล้แนวเขตที่ดินของผู้อื่นจะต้องมีระยะของขอบสระน้ำห่างจาก แนวเขตที่ดินผู้อื่นไม่น้อยกว่าสองเท่าของความลึกสระน้ำ และนำดินที่ขุดมาถมเป็นคันล้อมรอบสระน้ำหรือปรับ พื้นที่ภายในแปลงให้เรียบร้อย

๔. ในการขุดดิน ถ้าพบโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ ซากดึกดำบรรพ์ หรือแร่ ที่มี คุณค่าทางเศรษฐกิจหรือทางการศึกษาในด้านธรณีวิทยา ให้ผู้ขุดดิน ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการขุดดินและถม ดิน

รูปแบบของสระน้ำ กรมพัฒนาที่ดินได้ออกแบบสระน้ำมาตรฐานความจุ ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร ซึ่งมีความกว้าง ความยาว ความลึก และลาดด้านข้างที่แตกต่างกัน สามารถคำนวณปริมาณดินขุด

การดำเนินการก่อสร้าง เมื่อเกษตรกรเจ้าของพื้นที่ ผู้รับจ้าง และเจ้าหน้าที่สถานีพัฒนาที่ดินร่วมกันพิจารณากำหนดสถานที่ก่อสร้างได้แล้วโดยอาศัยหลักเกณฑ์ที่มีอยู่ในแบบมาตรฐาน ขั้นตอนต่อไปเจ้าของที่ดิน ผู้รับจ้าง และผู้ควบคุมงานต้องร่วมกันเตรียมพื้นที่ ตรวจสอบและวางผังกำหนดขนาด ความกว้าง ความยาว ความลึกของสระและระยะเว้นตามข้อกำหนดงานดินขุด

๔. ประโยชน์ที่ได้รับจากการพัฒนาความรู้ต่อตนเอง ได้แก่

ได้รับความรู้และสร้างความเข้าใจมากขึ้นเกี่ยวกับโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน เพื่อนำมาปรับใช้ในการปฏิบัติงาน ของตนเองเพื่อหลีกเลี่ยงการผิดพลาดปฏิบัติงาน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการทำงานได้

๕. แนวทางการนำความรู้

ทักษะที่ได้รับจากการพัฒนาความรู้ฯ ครั้งนี้ ไปปรับใช้ให้เกิด ประโยชน์แก่หน่วยงาน มีดังนี้

- เจ้าหน้าที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน เพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติงานต่อ

- แนะนำการคัดเลือกพื้นที่ในการขุดแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน รวมถึงขั้นตอนและกระบวนการในการปฏิบัติงาน

๖. ปัญหาและอุปสรรคที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการนำความรู้

และทักษะที่ได้รับไปปรับใช้ในการปฏิบัติงาน ต้องศึกษาขั้นตอน กระบวนการในการปฏิบัติงาน โดยรวมถึงการคัดเลือกพื้นที่ ให้ชัดเจนก่อนและลงมือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด เพื่อไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดในการทำงาน

๗. ความต้องการการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา

เพื่อส่งเสริมให้สามารถนำความรู้และทักษะที่ได้รับไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานให้สัมฤทธิ์ผล การทบทวน เพื่อให้เข้าใจเรื่องขั้นตอน กระบวนการ และการคัดเลือกพื้นที่อย่างถูกต้องและชัดเจนก่อนลงมือปฏิบัติ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(ลงชื่อ)

(นายพิชิต ธรรมพิงค์)

นายช่างโยธาปฏิบัติงาน

ผู้เข้ารับการพัฒนาความรู้

กรมพัฒนาที่ดิน

ขอขอบพระกาศนียบัตรฉบับนี้ไว้เพื่อแสดงว่า

นายพิชิต ธรรมพิงค์

ได้ผ่านการฝึกอบรมการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ ระบบ LDD e-Training

หลักสูตร "แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน"

รุ่นที่ 1/2567 : ตุลาคม 2566 - มีนาคม 2567

(นายปราโมทย์ ยาใจ)
อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน